

STADSECOLOOG JOEP VAN BELKOM HOUDT ZICH BEZIG MET DE RELATIE TUSSEN MENS EN NATUUR EN STREEFT IN NIJMEGEN NAAR EEN LEEFBARE OMGEVING VOOR ALLEBEI.



JOEP VAN BELKOM, STADSECOLOOG VOOR DE GEMEENTE NIJMEGEN

Natuur dichterbij de mens en andersom

TEKST TIS VOORTMAN



▲ Hooglander. Foto Joep van Belkom

Wie ben je en wat doe je?

Ik ben Joep van Belkom, 33 jaar, met een diepgaande passie voor de natuur. Ik ben werkzaam als stadsecoloog voor de gemeente Nijmegen. Daarnaast ben ik als vrijwilliger betrokken bij onder andere de Zoogdierverseniging, waar ik artikelen voor *Zoogdier* redigeer en participeer in het Bunzing & Boomarter-project.

Hoe ben je in aanraking gekomen met de natuur en/of zoogdieren?

Een passie voor natuur zat er bij mij niet van jongs af aan in. Dit kwam pas later, toen ik op mijn 17e met mijn familie op safari ging naar Kenia. Ik was op dat moment zoekende naar wat ik wilde, ontdekte mijn interesse in de natuur, en ben daar vervol-

gens volop ingedoken. Drie maanden Peru wakkerden die interesse verder aan. In eerste instantie was ik vooral gefascineerd door de natuur in het buitenland, en dan met name wilde katten, reptielen en amfibieën. Zo werkte ik tijdens mijn MBO-opleiding *Eco en Wildlife* en HBO-opleiding *Wildlife Management* aan projecten met betrekking tot de poema in Noord-Amerika, de Afrikaanse wilde hond in Zuid Afrika, en de vuursalamander in Frankrijk. Pas tijdens mijn WO-opleiding *Bos- en Natuurbeheer* kwam ik meer in aanraking met de Nederlandse natuur. Ik schreef een scriptie over stadsnatuur en begon gaandeweg de wereld van stadsecologie, inclusief de relatie tussen mens en natuur, steeds interessanter te vinden.

Hoe ben je vervolgens in je huidige baan beland?

Na mijn afstuderen ben ik aan de slag gegaan als ecologisch adviseur. Daar leerde ik de Nederlandse natuur een stuk beter kennen, met name ook soortgroepen waar ik voorheen minder mee bezig was, zoals insecten en planten. Ecologisch advieswerk is vaak ingestoken puur vanuit ecologische vraagstukken – logisch ook. Ik miste het bredere perspectief, oftewel de samenhang met andere maatschappelijke thema's, zoals gezondheid en klimaatadaptatie. Bij een gemeente kun je de natuur veel meer inbedden in andere ruimtelijke opgaven. Ik zie daarbij de natuur als basis om bij te dragen aan een prettige leefomgeving. Om die reden ben ik eerst bij gemeente Apeldoorn terechtgekomen, en vervolgens afgelopen najaar bij gemeente Nijmegen. Ik kom zelf uit Nijmegen en vind het fantastisch om nu in mijn eigen stad te kunnen streven naar een leefbare leefomgeving voor mens en natuur.

Wat doe je zoal?

Mijn baan is behoorlijk breed; eigenlijk komt alles wat met natuur te maken heeft al gauw op mijn bordje terecht. Zo adviseer ik bij ruimtelijke projecten, houd ik me bezig met vraagstukken over ecologisch beheer, en initieer ik diverse projecten onder andere met betrekking tot monitoring en natuurbeleving. Daarnaast houd ik me in mijn functie ook veel bezig met communicatie. Ik informeer inwoners over de projecten waarmee wij ons bezighouden en beantwoord vragen over waarom wij voor bepaalde aanpakken kiezen in bijvoorbeeld ecologisch beheer. Ook probeer ik inwoners te informeren over hoe zij zelf kunnen meehelpen en denk ik na over mogelijke samenwerkingen met andere bedrijven of organisaties in de gemeente. En wat ik zelf heel leuk en belangrijk vind, is om voor bewoners inzichtelijk te maken wat er bij hen in de buurt allemaal aan natuur te bewonderen is. De meeste mensen zijn zich hier niet van bewust, en dat terwijl ze er zo nauw mee samenleven. Zo kun je simpelweg middels een wildcamera al mooi in beeld brengen wat er bij iemand in zijn of haar tuin rondloopt aan zoogdieren. Dit levert vaak enthousiaste reacties op, ook bij meer beruchte soorten zoals bijvoorbeeld een steenmarter. Wanneer mensen een soort beter leren kennen, raken ze meer verbonden. Inwoners staan dan vaak veel meer open om mee te denken over hoe je voor zulke dieren een interessantere omge-



▲ Bunzing. Foto Joep van Belkom



▲ Steenmarter. Foto Joep van Belkom



▲ Steenmarter. Foto Joep van Belkom

ving creëert. Ik vind het super om mensen in contact te laten komen met de natuur en te zien hoe zo het enthousiasme ontstaat!

Hoe voorzie je de toekomst voor natuur in de stad?

Het centrum is zo verstedelijkt, daar ligt een prachtige uitdaging om de natuur meer te integreren. Voor Nijmegen voorzie ik een

groene toekomst. We willen als gemeente naar een autoluwe stad en dus komt er ook meer ruimte voor natuur. Tegelijkertijd ligt in zulke ontwikkelingen ook een grote uitdaging die een andere kijk op de natuur vergt, aangezien we de natuur niet altijd even makkelijk kunnen beheersen. De egel mag wel vrij rondlopen door onze tuinen, maar een steenmarter misschien liever niet. En hoe reageren inwoners als er opeens muisjes voor hun deurdrempel lopen? Ook hier is communicatie enorm belangrijk. Hoe kijken we naar soorten, en hoe kunnen we ermee samenleven? De steenmarter is een goed voorbeeld; het is eigenlijk een beetje de wolf van de stad. Ze zorgen voor overlast, bijvoorbeeld omdat ze kippen of konijnen kunnen doden, of soms isolatiemateriaal in auto's en op zolders lostrekken. Maar steenmarters jagen ook veelvuldig op muizen en ratten, en in die rol zijn ze juist wél gewenst. Het is belangrijk dat mensen zelf ervaren hoe bijzonder het is om met zo'n soort samen te leven, en zelf inzien hoe die samenleving ook positieve effecten kan hebben.

Wij zien de natuur als iets wat je op moet zoeken. We realiseren ons vaak niet dat natuur eigenlijk ook heel dicht bij ons is. Wanneer je je ogen daarvoor opent, zie je het opeens overal. Het is mijn drijfveer om de natuur dichterbij de mens te brengen, zowel fysiek als mentaal, ten behoeve van een gezonde leefomgeving voor ons allemaal.

▼ Joep met wildcamera. Foto Gelderlander

